

uitgebreidheidsrechten der kolon wordt
niet slechts centrale, van 15% tot 60% of
groote publieke gebouwen, stiekemhuizen,
en in bibliotheken hebben zich reeds
neste van het verwarmingsplan uitge-
t.

GEVANGENIS-DRAMA.

e gevangenis van Laon heeft een 20-
er dood veroordeelde, Marchand, zijn
er vermoord.

et begin van Augustus wegens den
en metrie tot de doodstraf veroor-
— Marchand, aan handen en voeten
— volgens de doodstrafopalingen
rikende bewaakt. Vrijdagsavond leed
dood veroordeelde aan hevige diep-
slecht daarom om zich niet ten ruste te
en begeven, traditie in zijn cel wat
men bewegen. Men stond zijn verzoek
willen de bewaker bij hem bleef. Tegen-
naalf bemerkte de andere wakker, bij
gting, dat in de cel van Marchand het
dood was. Zij traden de cel binnen
in den waker bewusteloos op den grond
Marchand had den cipier met een
oerpeelagen, toen deze was ingeslui-
de gevangene vermoede, dat de wa-
utels bij zich had, waarmede hij de
enis zou hebben kunnen ontvluchten.
er droeg echter geen sleutels bij zich.
Hijk naar het stiekemhuis overge-
heeft de waker nog een hersenoperatie
aan. Enkele uren later evenwel over-

Al die ernstigheden maken het echter
niet onmogelijk een aansaal verband tus-
schenkoning van arbeidstijd en toename van het
alcoholverbruik te onderzoeken.

Immers heeft het onderzoek van de nationale
commissie tegen het alcoholisme, hetwelk
op verzoek van den Minister van Arbeid in
1920, plaats vond, aangetoend:

1e. dat de toename van het gebruik van
sterken drank in de arbeiderskringen niet zo
groot schijnt te zijn, dat ze bij een groot per-
centage onzer rapporteurs (uit die kringen)
verontwaardigt wekte, althans vermelding
vond (24.19 %).

2e. dat die toename in de groote steden
leren duidelijk aanwijsbaar schijnt te zijn
dan in het overige gedeelte van ons land;

3e. dat die toename bij jongeren vaker
wordt aangenomen dan bij oudere arbeiders;

4e. dat vermoedering van het geldloos
vaker wordt aangegeven als oorzaak van die
toename dan de meerdere vrije tijd.

Nog zij gewezen op de bekende cijfers be-
treffende de daling van het drankgebruik,
welke cijfers zeer veel zeggen.

In 1898 was het alcoholgebruik nog 8,28 l.
per hoofd en per jaar. In 1921 was dit cijfer
reeds gedaald tot 5,12 l. per hoofd en per
jaar, terwijl dit in 1922 nog slechts was on-
geveer 3% l. per hoofd en per jaar.

Het is ons niet mogelijk precies op te ge-
ven, welke instellingen ter bevordering der
volksontwikkeling na November 1919 zijn op-
gericht. Wij vermoeden dat het Centraal
Bureau in voor de statistiek wel meerdere ge-
voelensinstellingen kan verstreken.

Wij moeten ons dan ook tot enkele beper-
ken en wijzen dan in de eerste plaats op de
weer de volksontwikkeling zo belangrijke in-
stelling "de Volksuniversiteit", waarvan de
uitstekende werking ons uit meerdere plaat-
sen bevestigd werd.

Daarnaast is het de vakbeweging, die steeds
meer door het houden van cursussen en als
de ontwikkeling van de arbeiders tracht te
bevorderen.

In tal van plaatsen zijn in de laatste jaren
instellingen opgericht, wier doel het is de
volksontwikkeling te bevorderen, terwijl an-
dere zich weer ten doel stellen de arbeiders
in hun vrije tijd nuttig bezig te houden.

Wij noemen openbare leeszaalen met biblio-
theken, Avondscholen, ambachtscholen, muz-
iek-, zang-, toneel-, gymnastiek- en sport-
verenigingen enz., enz. Het „Oms Huis“ werk,
hulpschikingsinstellingen, cursussen in slijd
e.d., studieclubs enz.

Van al deze instellingen en lichamen de na-
men der oprichters op te geven, is ondoelmatig
met het oog op den korten tijd, die daarvoor
gegeven is.

Voor zoover wij uit de diverse ontvangen
antwoorden kunnen opmaken, neemt indeda-
deed de deelname van de arbeiders aan de cursus-
sen der Volksuniversiteiten toe.

De jaarverslagen deser instituten, die hier-
voor verzameld werden, hebben dit met

zagen; Mej. M. A. Hoogvelt, ab-tactis I.
A. H. E. J. Von de Waal, questor; J. A.
A. M. Lister, ab-tactis II.

K. K. H. B. S. TE MAASTRICHT.

Men meldt ons uit Maastricht:
Het is beiden voor Katholiek Maastricht
een gewichtige dag. Z. D. H. de bisschop van
Roermond heeft het monumentaal-gebouw in
het Villespark, de nieuwe R. K. Hoogere
Burgerschool, plechtig ingewijd.

Maastricht heeft reeds acht jaar een R.K.
H. B. S. voor meisjes. Ruim drie jaar geleden
verwezenlijkte de vereniging „Katholiek
Onderwijs“ den wensch van velen en lecht
een pand aan op het O. L. Vrouwplein,
waarin de R. K. H. B. S. voor jongens ge-
vestigd werd. De aanneming van leerlingen
werd zo groot, dat met het gebouw niet
langer kon volstaan worden en uitgenien werd
naar een terrein, waarop een schoolgebou-
wen worden opgetrokken, die aan alle eischen
voldeed.

„Katholiek Onderwijs“ kreeg tenlaste de
beschikking over een terrein gelegen in het
Villespark nabij St. Pieter en gaf den **Winkel**
aan Jules Kayser te Venlo opdracht een
plan te ontwerpen voor een monumentaal
schoolgebouw. Het werk werd tenlaste ge-
maakt aan de aannemers-firma Cremers—
Lours te Maastricht, voor de som van
f. 260.000.

Het gebouw is nu gereed en maakt een bli-
zender indruk in dit gedeelte van de Maas-
stad. Het hoofdgebouw is 59 M. breed en de
H. B. S.-vleugel ter linkerszijde 55 M. Aan
weerszijden van den ingang zijn verschillen-
de kamers voor leeraren en leerlingen. Wan-
ner men van den ingang doorloopt, komt men
in de aula, welke hoofdzakelijk als kapel za-
el dient. Geïllustreerd ligt in den vleugel de
groote gymnastiekzaal. De leskalelen liggen
aan de achterzijde.

Een verdieping hooger liggen in het hoofd-
gebouw de kamers van directeur en conrector,
de natuurkundige kabinetten, het scheikundig
laboratorium, klasse voor diers-, plant-
en aartrikunde enz.

In den vleugel zijn meer leskalelen. Op de
tweede verdieping liggen in het hoofdgebouw
prachtige tekenzalen.

Directeur van de school is de Zeeverv-
beer A. F. Thijssen, oud-professor van
Recht, behalve twee geestelijken zijn alle
leeraren leeken.

TOONEEL

KON. VER. „HET NEDERLANDSCH
TOONEEL“.

„Zijn we dat dan niet
allemaal!“ Tooneelspel in drie

ST.-NICOLAAS - KERSTEN

dan een **REGINA.**

Prijs f. 120.— compleet met 8 hulpstukken.
Dok in huurloos verkrijg. Vraag condities.
F. A. VAN DER LOO & Co. 'S-GRAVENHAAG
No. 302 12

WETENSCHAP.

KON. AKADEMIE VAN WETENSCHAPPEN.

In de wis- en natuurkundige afdeling van
de Kon. Akademie van Wetenschappen heeft de
beer J. Boek, Zaterdag te Amsterdam gepro-
poneren over de verhouding van de zenuwvezels
tot het bindweefsel.

In de laatste jaren is het meer en meer del-
delijk geworden, dat de oude celtheorie, die an-
neemt, dat de cellen scherp omschreven, van
elkaar afhankelijk eelementen zijn, die van
elkaar onafhankelijk blijven en als bouwstenen
het lichaam opbouwen, moet worden herzien.
Het meent terecht dat op een voorgrond bij dit
weefsel, dat niet alleen een locale betekenis
heeft, doch waarvan de elementen juist de we-
schillende weefsels van het lichaam met elkaar
verbonden bij het zenuwweefsel. Als men de
ontwikkeling of de regeneratie van de zenuw-
elementen bestudeert, staat men steeds voor
op de vraag, hoe de uitgroeiende zenuwve-
pers zich verhoudt tot de hen omgevende e-
lementen, en speciaal tot de mesodermale.

Een voortreffelijk object, om dit na te gaan
bij het volwassen zenuwweefsel, is de cornes van
het oog. Hierin vindt men slechts één soort van
bindweefsel, platte, met elkaar samenhangen-
de cellen, gelegen tusschen de bindweefsel-
platen van het stroma, in uitwendig regelmaat
en karakteristieke rangschikking. Tusschen
deze elementen vindt men nu, onder het epi-
thelium, dat de voorzijde van de cornes be-
kleedt, een zenuwplexus van uiterst fijne
zenuwdraden, sterk verakt, overal met elkaar
samenhangend, en van uit onzen pleksus drin-
gen fijne vezeltjes in het epitheelbinnens.
Deze pleksus wordt altijd beschreven als vlok-
ken- of weefselplexus van de boven beschreven
bindweefselcellen. Doch onderzoek naar nu meer
heerlijk vloktoepreparaten van de cornes, die
blijkt deze onafhankelijk niet te bestaan.
Overal blijken de fijne zenuwvezeltjes in het
protoplasmata van dese cellen en haar uit-
loopers te zijn ingesloten, en dit wordt bewijst
door het onderzoek van diverse doorsneden.
Indien slechts zowal de zenuwvezeltjes als
de cel-uitloopers scherp gekleurd zijn,
kan men overal de fijne fijne zenuwvezeltjes
omgeven zien door het protoplasmata van de
bindweefselcellen. Met teekeningen werd dit door
spijker onder toezicht.

KON. NED. AARDEKUNSTEN

SOCIALE BERICHTEN.

JIT DE TEXTIELINDUSTRIE

Het conflict te Enschede.

AKING OP DE WEVERIJ KREMERS- MATEN UITGEBROKEN.

leint ons uit Enschede:
de arbeidersorganisaties geprocl-
steking is ingegaan. Geen der wevers,
aan op de weverij Kremersmaten der
Van Heek en Co., heeft hedenmorgen
rk hervat.

UIT DE TAPITINDUSTRIE.

verband met de mededeeling van „St.
rtu“ en „Unitas“, dat de arbeiders be-
hebben de staking aan de tapijtfabrieken
terans op te heffen, waarbij tevens werd